

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/do-pobrania/publikacje-bezplatne/99912,Zapomniane-ogniwo-Konspiracja-młodzieżowa-na-ziemiach-polskich-194456-do-pobrani.html>
12.07.2026, 12:06

Zapomniane ogniwo. Konspiracja młodzieżowa na ziemiach polskich 1944-56 - do pobrania

Autor:

Wołoszyn Jacek

Do pobrania:

[Jacek Wołoszyn, Zapomniane ogniwo. Konspiracja młodzieżowa na ziemiach polskich 1944-56 \(pdf, 6.7 MB\)](#)

Opis

Jacek Wołoszyn, *Zapomniane ogniwo. Konspiracja młodzieżowa na ziemiach polskich 1944-56*, Warszawa 2019, 72 s., ISBN: 978-83-8098-833-0

Publikacja nie jest przeznaczona do sprzedaży.

[Wersja elektroniczna publikacji w Bibliotece Cyfrowej IPN](#)

Organizacje młodzieżowe powstawały niezależnie od formacji związanych z AK, DSZ, Zrzeszeniem „Wi N” i NSZ (podziemiem dorosłym). Brakowało im również autorytetu Polskiego Państwa Podziemnego i centralnego kierownictwa, które koordynowałoby ich działalność w skali ogólnopolskiej. Młodzi ludzie stworzyli bowiem wiele pojedynczych i niepowiązanych ze sobą grup. Mimo tych wszystkich zastrzeżeń tajne związki młodzieżowe, stanowiły integralną część II konspiracji niepodległościowej (powojennej). Jej uczestników łączyła bowiem mentalna więź. Przyświecały im te same cele: przekonanie społeczeństwa do kontynuowania oporu i obrony własnego systemu wartości. Zasadniczym jednakże zadaniem było odzyskanie niepodległości, rozumianej jako warunek restytucji wolności osobistej. Konspiratorzy dzielili także wspólny los bezskutecznej, w sensie ogólnym, walki z systemem. Pracownicy UB stosowali wobec nich ten sam rodzaj represji: tropienie, śledztwa i wysokie wyroki, do kary śmierci włącznie.

Należy także pamiętać, że po 1947 r. właśnie pewna grupa młodzieży przejęła dziedzictwo rozbitego dorosłego podziemia i legalnej opozycji politycznej. Potwierdzają to dane liczbowe. Po 1950 r. walkę z bronią w rękę kontynuowało od 250 do 400 osób związanych z AK, NSZ czy Zrzeszeniem „Wi N”. W tym samym czasie do 682 tajnych organizacji młodzieżowych należało ok. 7,5 tys. osób. Młodzi ludzie byli tą garstką, która zdecydowała się na opór i walkę o wolność w okresie najostrzejszej sowietyzacji. Dlatego w uproszczeniu można stwierdzić, że nastolatki (konspiratorzy mieli zazwyczaj 17-18 lat) w pewien sposób, świadomie lub nie, wypełniały rozkaz gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka” z 14 stycznia 1945 r., dotyczący „prowadzenia pracy w duchu odzyskania pełnej niepodległości Państwa i ochrony ludności przed zagładą”.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Powiązane wiadomości

IPN przywołuje pamięć o członkach antykomunistycznych organizacji młodzieżowych

IPN upamiętnia członków konspiracyjnych organizacji młodzieżowych